

Uændret hyppighed af læbe-ganespalte

Læge, forsker *Camilla Bille*

Professor, dr.med. *Kaare Christensen*

Center for Forebyggelse af Medfødte Misdannelser, Syddansk Universitet

(støttet af Egmont Fonden)

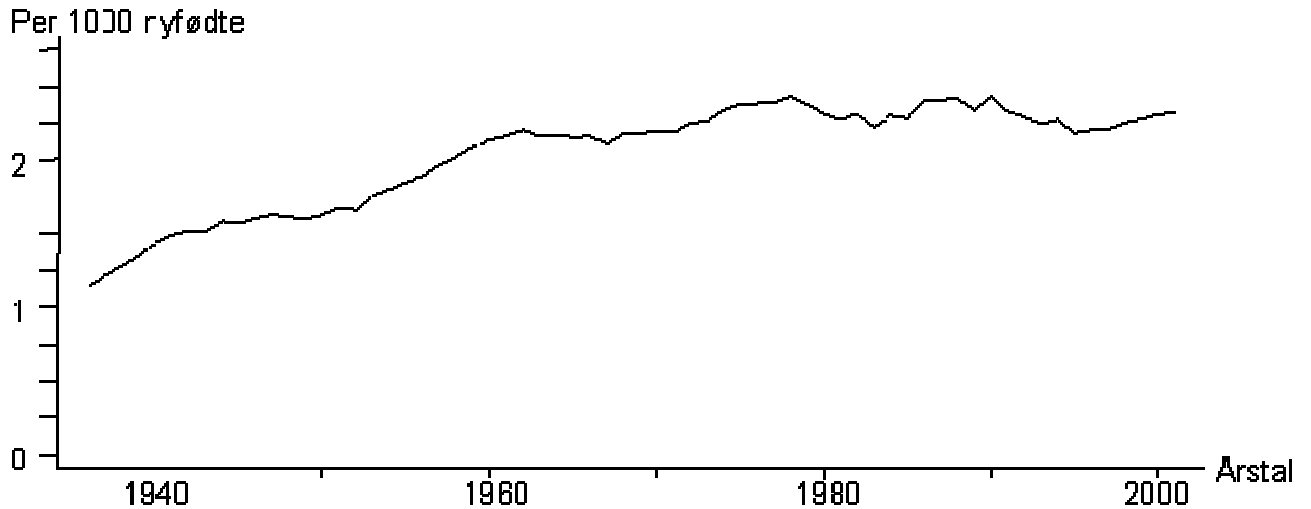
En af de vigtige funktioner ved Center for Forebyggelse af Medfødte Misdannelser er at overvåge eventuelle ændringer i forekomsten af læbeganespalte i Danmark. Ændringer i forekomsten af læbe-ganespalte kan skyldes ændringer i risikofaktorer eller livsstilsfaktorer i den danske befolkning. Pludselige stigninger kan føre til identifikation af årsager, som man så kan forsøge at reducere, men overvågning kan også bruges til at se, om et iværksat forebyggelsesprogram fungerer.

En kurve over hyppigheden af læbe-ganespalte i perioden 1936-1987 er tidligere vist i dette blad. Den viste en stigning for perioden 1936-1960, som skyldtes en forbedret registrering og en bedre overlevelse, men den viste en uændret hyppighed i perioden 1960-1987(1).

I 2003 blev kurven opdateret med perioden 1988-2001. I denne periode var der et markant fald i rygning blandt gravide kvinder (2), og både udenlandske og danske studier tyder på, at rygning er en risikofaktor for læbe-ganespalte, dog kun med en ganske lille effekt(3;4).

Derudover anbefalede Sundhedsstyrelsen i 1997, at kvinder skulle supplere den daglige vitaminpille med ekstra folinsyre fra tre måneder før de blev gravide og de første tre måneder under graviditeten. Store udenlandske studier havde nemlig vist, at dette kunne reducere forekomsten af rygmarvsbrok hos nyfødte(5). Det kan være nærliggende at tro, at folinsyre har samme gavnlige effekt på forekomsten af læbe-ganespalte

På baggrund af den ovenfor nævnte reduktion i rygning samt introduktionen af folinsyre til gravide kvinder kunne man måske have forventet en reduktion i forekomsten af læbe-ganespalte i perioden 1988-2001.

Kurven over forekomsten af læbeganespalte viste dog ingen reduktion i 1988-2001(6). Faktisk var forekomsten uændret siden 1960, hvilket er bemærkelsesværdigt med de store ændringer, der har været i vores samfund i den periode. Den flade kurve og mange familiestudier tyder på, at genetiske faktorer spiller en stor rolle for forekomsten af læbeganespalte. På Center for Forebyggelse af Medfødte Misdannelser arbejder vi sammen med genetiske laboratorier i USA med henblik på at finde sådanne vigtige gener.

Reference:

Bille C, Knudsen LB, Christensen K. Changing Lifestyles and Oral Clefts Occurrence in Denmark. *Cleft Palate Craniofac J* 2005; 42(3):255-259.